

GUIA DIDÀCTICA

L'alegria que passa

Un espectacle de Dagoll Dagom

A partir de l'obra de Santiago Rusiñol

Sumari

1. **Per què cal anar a veure *L'alegria que passa* amb els vostres alumnes**
2. **Estructura d'aquesta guia didàctica**
3. **Propostes de treball prèvies a la funció de teatre**
 - 3.1. **L'origen de l'obra**
 - Sinopsi de l'obra
 - L'autor
 - Activitats d'aprenentatge
 - 3.2. **El context sociocultural de l'autor**
 - El món on va viure Santiago Rusiñol
 - Activitats d'aprenentatge
 - 3.3. **El context artístic d'aquesta representació**
 - Alguns comentaris sobre el muntatge de l'obra
 - Activitats d'aprenentatge
 - 3.4. **Punts d'atenció per entendre millor l'obra**
4. **Propostes de treball posteriors a la funció de teatre**
 - 4.1. **Activitats sobre el contingut literal de l'obra**
 - 4.2. **Activitats entorn del text, l'escenografia, la música i el moviment**
 - 4.3. **Activitats sobre el contingut temàtic de l'obra**
5. **Annexos:**
 - 5.1. **Objectius d'aprenentatge**
 - 5.2. **Sabers**
 - 5.3. **Taules sobre les competències clau treballades**
 - 5.4. **Webgrafia**

1. Per què cal anar a veure *L'alegria que passa* amb els vostres alumnes

L'obra *L'alegria que passa* és una adaptació actual de l'obra homònima de Santiago Rusiñol. La versió que la companyia teatral Dagoll Dagom ara us presenta no només desplega i allarga de forma significativa el text original de Rusiñol i n'enriqueix i modernitza la trama, sinó que conjuga música, dansa i teatre en un espectacle que posa a l'abast del públic la confluència poderosa de les arts escèniques i la seva capacitat de comunicació.

Darrere l'aparença senzilla d'un enamorament sobtat i el conflicte amorós i existencial que se'n deriva, hi ha el batec de dues actituds vitals, dues maneres confrontades d'entendre el propi destí, d'encarar la pròpia realitat i fer ús de la llibertat personal davant els condicionants de camins traçats de manera predeterminada. El sedentarisme, la rutina, la monotonia, l'avorriment... de la vida tranquil·la d'una localitat petita i la seguretat individual que tot plegat ofereix com a contrapartida contrasta amb l'esperit nòmada, la incertesa, la inquietud, els somnis, els riscos i la riquesa d'experiències de l'existència itinerant de la companyia d'artistes que presenta el seu espectacle musical a les viles on fa parada. Dos personatges, el Joan i la Zaira, encarnen aquestes dues posicions existencials i assagen a través de l'amor, emocionalment, una tercera via que pugui fer confluïr dos mons antagònics.

De bracet amb la història d'amor i el xoc implícit de dos ideals contraposats, es planteja la relació entre art i societat. En quina mesura l'un està al servei de l'altra? ¿L'art no té més fi que la pròpia expressió més enllà de l'ús que en pugui fer el poder polític, la jerarquia que governa la societat? La missió de l'art és simplement entretenir, distreure la ciutadania dels maldecaps que la quotidianitat comporta? És a dir, *¿panem et circenses*, que proclamaven els dirigents romans en l'Antiguitat, per enunciar la voluntat i estratègia que el poble estigués entretingut i conformat amb les pròpies misèries mentre els governants i les classes dominants mantienien el seu estatus privilegiat? O per contra, la creació de bellesa inherent a l'art, l'aflorament de les emocions vinculades al fet artístic, ¿ha de suposar un estímul per a la reflexió i la capacitat crítica, i en definitiva la interrogació sobre els valors establerts, les actituds personals i l'ordre social vigent?

L'alegria que passa interpel·larà els vostres alumnes sobre ambdues qüestions essencials que l'obra planteja i d'altres que hi són subjacents, com ara els maltractaments i els abusos, —l'anomenada violència de gènere— dels quals, malauradament, els mitjans de comunicació n'han de parlar tant darrerament. I ho farà amb un llenguatge modern i des del caràcter pluridisciplinari de la posada en escena d'un musical. Quants Joans, Zaires, Lines... no hi haurà secretament ocults entre el públic juvenil? Els dubtes i les inseguretats propis de l'adolescència, els neguits sobre el camí a fer en el futur personal, l'establiment de les primeres relacions sentimentals, els fogots amorosos i, a la vegada, la influència dels pares, dels entorns socials i de les relacions de poder que condicionen de manera notòria la vida de les persones, seran l'epicentre d'un impacte emocional que ben segur sacsejarà anímicament i racionalment els vostres alumnes.

Anar al teatre a veure aquesta obra us generarà, sens dubte, una **situació d'aprenentatge**, en la línia metodològica que proposa el nou currículum. Aproveiteu-ne, doncs, la vivència per esprémer les possibilitats didàctiques que us ofereix.

2. Estructura d'aquesta guia didàctica

Veure una obra de teatre amb els alumnes té sempre un abans, un durant i un després. Del durant se n'ocupa bàsicament la companyia de teatre corresponent, si bé els bons hàbits que heu de contribuir a crear entre els joves com a espectadors atents i respectuosos són també un factor rellevant per al desenvolupament plàcid de l'espectacle.

Parlem, doncs, tot seguit d'allò que us proposem per a l'abans de veure la funció teatral i d'allò que podeu considerar pedagògicament per al després.

Les propostes prèvies a la funció de teatre

Des d'un punt de vista didàctic, les propostes de treball prèvies a la funció de teatre són especialment rellevants. Es tracta de crear les condicions òptimes de recepció dramàtica entre el vostre alumnat. Ens proposem que els vostres alumnes entenguin millor l'obra i que, en conseqüència, la gaudeixin plenament. Aconseguir aquest propòsit és, a més, contribuir a desvetllar entre els més joves el gust per les representacions teatrals. Que els satisfaci anar al teatre, que en valorin l'expressió cultural, que se sentin interpel·lats per les històries que s'hi expliquen.

Portem-los al teatre, sí, però portem-los-hi preparats.

En aquesta guia hi trobareu unes activitats suggerides, elaborades al voltant d'aquesta finalitat educativa. Feu-ne ús com creieu convenient, d'acord amb el vostre criteri professional i la realitat del vostre grup d'alumnes en concret.

Propostes posteriors a la funció de teatre

El propòsit essencial de la proposta d'activitats pensades per després de la funció teatral és allargar, entre el vostre alumnat, el plaer i l'estimulació cognitiva, sensorial i artística que ens ha ofert l'obra dramàtica. Recomanem, doncs, que allò que proposeu als alumnes els faci sentir, els faci pensar, sempre, de forma gratificant. Que siguin activitats significatives, és a dir, que connectin amb allò que saben, amb allò que els inquieta, amb allò que viuen. Que siguin activitats construïdes a partir d'una situació d'aprenentatge autèntica, com és el fet d'haver anat a una representació teatral que esperem que els haurà colpit. Mireu d'allunyar-vos, doncs, de la idea tradicional de "deures escolars", en el sentit més convencional de l'expressió. Eviteu que l'alumnat visqui com una càrrega acadèmica ingrata les activitats a posteriori de l'obra teatral. Que aquestes activitats no penalitzin el gust per anar al teatre. Que els alumnes s'esforcin, sí, però que sigui un esforç engrescador i ple de significat.

ESO i BAT

Hem marcat amb les icones i les activitats que us proposem, segons estiguin pensades per als estudiants de secundària obligatòria o bé per als que fan batxillerat. En alguns casos veureu de costat ambdues etiquetes ; vol dir que els elements que van a continuació poden ser útils o adaptables tant a la capacitat d'aprenentatge dels uns com dels altres.

D'altra banda, hem d'entendre que les activitats que no tenen una icona indicadora just al seu costat corresponen al nivell de l'última icona apareguda entre els exercicis anteriors.

Hi ha, a més, una quarta icona que identifica les propostes pensades per fer en **grup**, ja sigui treball per parelles, grup de treball reduït —quatre o cinc alumnes— o la totalitat del grup classe. Ens referim a la icona .

Objectius d'aprenentatge, sabers i competències clau

A la part final de la guia didàctica trobareu uns annexos que contenen una referència d'objectius d'aprenentatge i de sabers, a més de les taules que recullen les competències clau associades a cada una de les activitats proposades.

Quant als objectius i els sabers, us hem de fer notar que són formulacions que van més enllà dels objectius i sabers derivats estrictament de les activitats que us proposem al llarg de la guia. Aquests apartats contenen, doncs, les potencialitats didàctiques que el treball sobre l'obra de teatre permet i que no s'exhaureixen amb la realització de les activitats que nosaltres us proposem.

Per contra, les referències que fem de les competències clau a través de dues taules¹ estan vinculades exclusivament a les activitats proposades en aquesta guia. Les propostes formulades afecten matèries ben diverses, com ara la Llengua i la Literatura, la Música, l'Educació Visual i Plàstica, la Filosofia... Aquest caràcter pluridisciplinari atorga al nostre plantejament didàctic un enfocament clarament transversal, la qual cosa confirma la concepció "competencial" d'aquesta guia didàctica.

3. Propostes de treball prèvies a la funció de teatre

3.1. L'origen de l'obra

L'obra *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol, va ser representada per primera vegada l'any 1898 al Teatre Romea de Barcelona. L'èxit de l'estrena i l'elevat nombre de representacions que se'n van fer posteriorment la va convertir en un referent per a la resta de companyies del territori d'aquella època. El reconeixement i l'interès que va despertar l'obra a casa nostra va fer que fos acollida també entre les funcions teatrals de més enllà de les nostres fronteres i tingués, per tant, una projecció i presència internacionals.

L'obra de Rusiñol té com a nucli temàtic la relació de l'artista amb la societat. Cal preguntar-se per la funció social de l'art, pel compromís de l'artista amb la societat que l'acull, però també pel sentit de responsabilitat social que ha de protegir i promoure la vida i el dinamisme del món de les creacions artístiques, i concretament de les arts escèniques, com

¹ Una de les taules recull la referència a les activitats prèvies a la funció de teatre, i l'altra, la de les activitats posteriors a la visió de l'espectacle.

a element sociocultural indispensable per a la higiene emocional i intel·lectual de la ciutadania.

Quan Santiago Rusiñol escriu aquesta peça teatral somia en la creació de l'obra d'art total, una obra consagrada a la bellesa en contraposició als valors dominants d'un món on senyoreja "la pressa, el progrés numèric i el positivisme"². Una obra que integri de manera harmònica disciplines artístiques diverses, com la dansa i la música. És en aquest sentit que parla de quadre líric.

L'alegria que passa de Rusiñol té en la versió actual adaptada per Dagoll Dagom, amb llibret de Marc Rosich, música original d'Andreu Gallén i coreografia d'Ariadna Peya, una proposta integradora de les arts referides. El llibret de Rosich s'inspira, a més, en personatges i temes d'altres obres de l'autor. Aquestes obres mantenen entre si un substrat temàtic i literari que fonamenta l'imaginari de Rusiñol com un cabal de fons que flueix rere els textos i n'impregna el conjunt. Així, doncs, el drama *Ocells de pas*, les obres en prosa *Ocells de fang* i *El poble gris —d'aquesta última també es va fer una versió teatral—*, i la prosa poètica *Les oracions*, són fonts que amaren els idearis contraposats dels personatges protagonistes de *L'alegria que passa* i basteixen una al·legoria a l'entorn de l'esperit somiador sovint endormiscat en la vida rutinària dels obrers i, per contra, el caràcter esperonador dels ideals que desprenen els espectacles i la mateixa vida dels artistes passavolants. Uns ocells són fets de fang i, malgrat tenir ales, la matèria de què estan creats els impedeix volar i els condemna a trepitjar el terra on estan plantats; d'altres, per contra, són ocells de pas, desarrelats i només visitants dels indrets on habiten els ocells de fang. Poca cosa o res no poden fer aquests darrers per fer aixecar el vol d'aquells que, espectadors seus, no han après a volar.

Sinopsi de l'obra

Un poble gris, monòton i industrial, veu trencada la seva rutina laborable amb l'arribada d'un gran espectacle musical. La companyia d'artistes, liderada per l'ambigu Clown, ha sigut contractada per l'alcalde del poble, i director de l'única fàbrica en tota la població, amb la promesa de fer-los arribar l'alegria i així oblidar la vida grisa que porten. Nil, un jove treballador de la fàbrica, sempre s'encara amb l'alcalde i somia el dia en què el poble sencer despertarà i s'adonarà de la situació d'explotació en què es troba.

El Joan, el fill de l'alcalde, abocat a una vida avorrida i correcta al costa de la Lina, la seva novia de sempre, es queda meravellat pel carisma salvatge de l'estrella de la companyia, la cantant Zaira. Sobretot li impressiona la manera amb què respira llibertat per tots els porus. Li recorda l'any en què ell havia escapat lluny del poble, amb el somni de convertir-se en artista. La cantant, però, està farta d'aquesta aparent llibertat, cada dia despertant en una ciutat diferent i sense tenir lligams estables. Però, sobretot, se sent perduda i atrapada per

² <https://edicions1984.cat/catalog/oracions/>

la relació tòxica i d'abús que manté amb la seva parella actual, el Puck, l'home que la va descobrir i que un dia la va convertir en estrella.

Així, el Joan i la Zaira emmirallen els seus desitjos l'un en l'altre. Els contraris s'atreuen: la Zaira anhela la vida estable i solucionada del Joan, i al seu torn, la cantant desperta en ell les ganes de volar que un cop el van portar a buscar una vida bohèmia lluny del poble. La Lina, per la seva banda, en descobrir la passió sobtada entre el Joan i la Zaira, veu trontollar la vida de seguretat que tant valorava i decideix que ha arribat el moment de deixar de ser la nena correcta que tothom espera d'ella. Al mateix temps, el Puck no deixarà que li arrabassin la Zaira tan fàcilment i, per impedir-ho, està disposat a tot, fins i tot a fer servir la violència. Tot plegat fa que, mentre la representació de la nit es prepara, el Clown i l'alcalde vegin les conseqüències que ha portat que els seus dos mons es barregin. I l'alcalde comença a adonar-se que no ha estat una bona idea portar el Clown i els seus artistes al poble gris, perquè, entre els seus ciutadans, però sobretot en el seu hereu i la seva xicota, s'han despertat coses que potser estaven millor adormides.

L'autor

Santiago Rusiñol i Prats (Barcelona, 1861 – Aranjuez, 1931). Artista polifacètic, excel·lí com a pintor i escriptor. Desenvolupà el seu treball creatiu en el marc del [modernisme](#), moviment cultural, literari i artístic de finals del segle XIX i principis del segle XX, que va tenir una marcada incidència en l'arquitectura i en les arts decoratives. Aquest corrent artístic es va caracteritzar, entre altres coses, per inspirar-se en les formes de la natura, per l'ús abundós d'elements decoratius, per les línies corbes, l'asimetria, la sensualitat, els motius exòtics i l'ús d'imatges femenines amb actituds delicades. Convençut de les bondats de l'opció artística modernista, Rusiñol va polemitzar amb els defensors del [noucentisme](#), liderats per Eugeni d'Ors, un moviment intel·lectual, artístic i cultural que aparegué a començaments del segle XX, amb molta prèdica i arrelament a Catalunya, i que girava la mirada a la geometria sòbria del classicisme antic, amb gust per un equilibri volumètric mesurat i rectilini, i una harmonia de les formes.

Durant la primera meitat de la dècada del 1900, Santiago Rusiñol va residir a temporades a París. Les estades a la capital francesa el connectaren de prop amb l'*Art Nouveau*, que és com es va conèixer el modernisme a França, i influïren de forma significativa la seva trajectòria artística. Moure's per Catalunya i voler conèixer-ne indrets diversos, així com fer viatges per Espanya, França i Itàlia formava part de les inquietuds d'un artista amb ganes de tastar les realitats properes, però prou diferenciades de la pròpia.

L'any 1893 va crear a Sitges el Cau Ferrat, un espai que, a més de ser el seu estudi, esdevindria lloc de pelegrinatge de pintors, artistes, escriptors, músics... i on se celebraven les anomenades festes modernistes, promogudes pel mateix Rusiñol. El teatre, la pintura,

la poesia i la música omplien de dinamisme cultural aquesta seu modernista, situada vora el mar en una vila amb una llum natural i uns patis i racons d'un gran atractiu pictòric, i situada en un entorn de bellesa paisatgística extraordinària.

Com a pintor, Santiago Rusiñol ens ha legat una obra d'altíssima qualitat que el situa entre els artistes catalans més reconeguts de finals del XIX i primer terç del segle XX, cosa que es posa de manifest en obres amb una gran petjada cultural i històrica com són els quadres *La Banlieue* (1891), *El pati blau* (1891-1892), *La nena de la clavellina* (1893), *La morfina* (1894), *La riallera* (1895), *Dijous Sant a Pollença* (1902), *Son Moragues* (1903), *Jardins d'Aranjuez* (1907), *Vall de Sóller* (1908), *Pati blau d'Arenys de Munt* (1913), *Cases penjades* (1916), *Caminal d'hortènsies* (1928-1929)..., entre moltes altres.

Pel que fa a la seva activitat com a escriptor, Santiago Rusiñol va conrear gèneres literaris diversos. A finals dels vuitanta del segle XIX es va donar a conèixer com a escriptor a través dels seus articles al diari *La Vanguardia*. Va escriure prosa poètica, prosa narrativa i teatre. També va ser traductor de tres obres de l'autor francès Alfons Daudet. La seva obra *Oracions* és el primer llibre de proses poètiques de la literatura catalana. De les obres en prosa podem destacar *El poble gris* (1902), *La nit de l'amor* (1905), *L'illa de la calma* (1905), *Aucells de fang* (1905) i *L'auca del senyor Esteve* (1907). Algunes d'aquestes obres foren adaptades al teatre.

Com a dramaturg, la seva obra més popular és la versió teatral de *L'auca del senyor Esteve*, que s'estrenà al teatre Victòria de Barcelona l'any 1917, amb un gran èxit de públic i de crítica. L'obra és un retrat satíric de la burgesia catalana de l'època i conté, clarament, elements d'inspiració autobiogràfica. A l'ensem, l'eix temàtic central d'aquesta obra és la relació conflictiva entre artista i societat. En aquest sentit, aquest és un aspecte en comú amb l'obra *L'alegria que passa*. La desavinença entre el senyor Esteve i el seu fill té una correlació en el conflicte entre l'alcalde i el seu fill de *L'alegria que passa*.

Les seves estades a París influïren en la concepció teatral de Rusiñol, que descobrí el corrent simbolista, com a proposta posterior al realisme i el naturalisme. A Catalunya, Rusiñol feu la representació al Cau Ferrat de l'obra "*L'intrusa*"³, de l'autor belga Maurice Maeterlinck, i esdevení d'aquesta manera l'introduïdor a casa nostra del simbolisme, amb una línia de tractament temàtic que es desmarcava del teatre costumista català predominant al llarg de la segona meitat del segle XIX i que, d'altra banda, en contraposició al realisme apostava per l'espiritualitat, la imaginació i els somnis.

L'alegria que passa (1897) és una obra de caràcter simbolista, concebuda segons l'ideari modernista d'obra d'art total, amb confluència i interacció de disciplines artístiques diverses.

³ Títol escrit així en la versió de l'època.

La producció teatral de Santiago Rusiñol comprèn més de setanta obres, entre elles les que en la versió de *L'alegria que passa* de Dagoll Dagom inspiren el llibret escrit per Marc Rosich, com són *El poble gris* i *Ocells de pas*.

Activitats d'aprenentatge

ESO

BAT

1. KPSI⁴: Es tracta que contestis les **7 preguntes** de la graella que tens reproduïda en un full apaïsat, marcant una creu a la casella que et sembli més adequada a la teva situació. Cada casella té una puntuació; un cop contestades les 7 preguntes pots establir la **puntuació total resultant**.

Observaràs que les preguntes tenen una doble casella de resposta en cada opció possible. Es tracta que puguis contestar aquestes mateixes preguntes dues vegades:

- la primera vegada, abans de veure l'obra de teatre (caselles blanques);
- la segona, un cop l'hagis vist (caselles grises).

Aleshores podràs comprovar si l'haver estat espectador d'aquesta obra de teatre t'ha aportat realment una reflexió i una millora en el coneixement de les temàtiques que s'hi aborden, així com de l'autor i de la companyia de teatre que la representa.

En qualsevol cas, **NO T'ENGANYIS, NO FALSEGIS LES RESPOSTES**, perquè fer-ho no té cap transcendència més enllà de tu mateix. La validesa de respondre aquesta bateria de preguntes i observar-ne el resultat a través de les puntuacions obtingudes es fonamenta en la sinceritat de qui respon. No et demanem que expliques què saps, no et fem un examen de continguts; et proposem només que diguis si et sembla que "en saps molt", "una mica", "poc" o "gens" de cada una de les qüestions formulades. Simplement es tracta que tu mateix sàpigues què en saps, de *L'alegria que passa* i de Santiago Rusiñol, abans i després d'assistir a la representació de l'obra de teatre. Endavant, doncs!

Nota per al professorat:

Tot i que la graella KPSI està pensada per contestar-se en un mateix full dues vegades en dos moments diferents (abans de veure la funció de teatre i després), és recomanable comptar amb dues graelles per alumne (dos fulls) per tal que quan contestin per segona vegada les preguntes no tinguin a davant les respostes que van emetre a la primera volta. A la graella teniu una fila en blanc per si voleu afegir-hi una vuitena pregunta.

⁴ Knowledge and Prior Study Inventory.

NOM: _____ CURS: _____

PRIMERA DATA: _____ SEGONA DATA: _____

(abans de veure l'obra)

(després de veure l'obra)

PUNTUACIÓ

	7	5	3	0
	Ho sé i ho sabria explicar als altres.	Ho sé, però em costaria explicar-ho.	Em sona, però no n'estic gaire al cas.	No en sé res.
1.- Ets capaç d'explicar l'argument d'aquesta obra?				
2.- Saps per què el Joan se sent insatisfet amb la vida que du al poble?				
3.- Què pretenen la parella d'enamorats recents, el Joan i la Zaira?				
4.- Per què l'alcalde té tant de poder sobre la gent del seu poble?				
5.- Què provoca la ruptura entre el Joan i la Lina ?				
6.- Per què l'alcalde es penedeix d'haver contractat l'espectacle musical?				
7.- Quins estils de dansa –llenguatges corporals– són presents a la coreografia?				
<i>(abans de veure l'obra)</i> SUMES PARCIALS CASELLES BLANQUES				
<i>(després de veure l'obra)</i> SUMES PARCIALS CASELLES GRISES				
SUMA TOTAL CASELLES BLANQUES =	SUMA TOTAL CASELLES GRISES =			

2. Col·loca aquestes frases als buits on correspongui de la sinopsi d'aquesta obra teatral:

A

Sobretot li impressiona la manera amb què respira llibertat per tots els porus.

B

Tot plegat fa que, mentre la representació de la nit es prepara, el Clown i l'alcalde vegin les conseqüències que ha portat que els seus dos mons es barregin.

C

La Lina, per la seva banda, en descobrir la passió sobtada entre el Joan i la Zaira, veu trontollar la vida de seguretat que tant valorava i decideix que ha arribat el moment de deixar de ser la nena correcta que tothom espera d'ella.

D

La companyia d'artistes, liderada per l'ambigu Clown, ha sigut contractada per l'alcalde del poble, i director de l'única fàbrica en tota la població, amb la promesa de fer-los arribar l'alegria i així oblidar la vida grisa que porten.

Sinopsi:

Un poble gris, monòton i industrial, veu trencada la seva rutina laborable amb l'arribada d'un gran espectacle musical. _____

El Joan, el fill de l'alcalde, abocat a una vida avorrida i correcta al costa de la Lina, la seva novia de sempre, es queda meravellat pel carisma salvatge de l'estrella de la companyia, la cantant Zaira. _____

Li recorda l'any en què ell havia escapat lluny del poble, amb el somni de convertir-se en artista. La cantant, però, està farta d'aquesta aparent llibertat, cada dia despertant en una ciutat diferent i sense tenir lligams estables. Però, sobretot, se sent perduda i atrapada per la relació tòxica i d'abús que manté amb la seva parella actual, el Puck, l'home que la va descobrir i que un dia la va convertir en estrella.

Així, el Joan i la Zaira emmirallen els seus desitjos l'un en l'altre. Els contraris s'atreuen: la Zaira anhela la vida estable i solucionada del Joan, i al seu torn, la cantant desperta en ell les ganes de volar que un cop el van portar a buscar una vida bohèmia lluny del poble.

Al mateix temps, el Puck no deixarà que li arrabassin la Zaira tan fàcilment i, per impedir-ho, està disposat a tot, fins i tot a fer servir la violència. _____

I l'alcalde comença a adonar-se que no ha estat una bona idea portar el Clown i els seus artistes al poble gris, perquè, entre els seus ciutadans, però sobretot en el seu hereu i la seva xicota, s'han despertat coses que potser estaven millor adormides.

ESO

BAT

3. Llegeix la sinopsi de l'obra i valora si aquesta representació teatral és una comèdia, un drama o una tragèdia. Explica la teva resposta.
4. A partir de la sinopsi, classifica els personatges següents:
Joan, Clown, alcalde, Zaira, Lina, Puck, Nil

Companyia d'artistes

Personatges del poble

G

5. Tu prefereixes viure en una ciutat o en un poble? Per què?
Debateu a classe sobre els avantatges i desavantatges de viure en poble o en un entorn rural.
6. Quin és el teu actor o actriu favorit? Segons el que tu saps, creus que la seva vida és realment envejable? Per què?
7. Creus que el fet de ser artista comporta tenir una vida desordenada, bohèmia i fins i tot una mica esbojarrada? Per què?
8. Qui és l'alcalde o alcaldessa del teu municipi? De quin partit o coalició electoral és? Et sembla que la gent està majoritàriament satisfeta amb la seva acció de govern? Si poguessis votar, votaries l'alcalde actual del teu municipi? Explica les teves respostes.
9. T'imagines quin pot ser el teu futur quan siguis adult? On t'agradaria viure? A què et vols dedicar? Explica les teves respostes.

BAT

10. *L'Alegria que passa* és una obra que, en la seva versió original, va ser escrita fa més de cent anys. Creus que una obra escrita en una època tan remota pot tenir vigència avui dia? Per què?

G

11. *L'Alegria que passa* és una obra de la companyia de teatre Dagoll Dagom. Coneixes aquesta companyia? Podries dir altres obres teatrals que Dagoll Dagom hagi presentat al llarg de la seva trajectòria?
Poseu en comú a classe el que sapigueu sobre la companyia Dagoll Dagom.

ESO

12. A la biografia de Santiago Rusiñol es diu que era un home polifacètic. Què significa?

13. Santiago Rusiñol perseguia l'art total, és a dir, la confluència de disciplines artístiques diverses –pintura, música, dansa, teatre– en una mateixa obra. Creus que l'anhel interdisciplinari pot tenir a veure amb el caràcter polifacètic d'aquest autor? Explica la teva resposta.

G 14. L'obra de teatre més coneguda de Santiago Rusiñol és *L'auca del senyor Esteve*. Sabeu quin n'és l'argument? El podeu explicar?

A *L'alegria que passa*, el Joan vol rebel·lar-se contra el seu pare, l'alcalde. A *L'auca del senyor Esteve* s'esdevé també una situació conflictiva entre pare i fill. Penseu que en tots dos casos és només una qüestió generacional, és a dir, fills que s'enfronten als pares perquè això sempre ha estat així entre els humans?

Us hi veieu, vosaltres, en aquest xoc entre vosaltres mateixos com a fills i els vostres pares? Comenteu-ho a classe.

3.2. El context sociocultural de l'autor

- El món on va viure Santiago Rusiñol

Santiago Rusiñol va néixer en el si d'una família burgesa, propietària d'una indústria tèxtil. Pertanyia, per tant, a una classe social acomodada, cosa que li va permetre tenir recursos econòmics per poder dedicar-se des de molt jove a les seves inquietuds artístiques.

La seva voluntat i afany per pintar i escriure no coincidia, però, amb el perfil professional que el seu entorn familiar preveia per al futur. Aquesta discrepància d'horitzons i d'estils de vida entre l'artista i la seva família va ser motiu de tensió i distanciament, fins al punt que es va produir un trencament de la relació entre l'un i els altres durant els primers anys d'adult de l'autor.

Malgrat tot, Santiago Rusiñol no va renunciar a les seves inquietuds artístiques. Va començar a donar-se a conèixer com a articulista al diari *La Vanguardia* des de molt jove. Abans de fer els trenta anys d'edat va viatjar a París i, des d'aleshores, hi va fer estades que alternava amb la vida barcelonina. París era, com ha estat també en altres èpoques posteriors, la capital cultural d'Europa, especialment pel que fa a l'aflorent de corrents pictòrics i l'efervescència de la vida bohèmia dels artistes que s'instal·laven en aquesta ciutat a la cerca del reconeixement artístic i la fama que els obrís les portes de l'Olimp dels grans pintors universals.

A París, en una primera etapa vivint a Montmartre, Rusiñol va participar d'aquest ambient de frenesí creatiu. Allà va conèixer l'*Art Nouveau* des de la primera línia, així com les noves tendències teatrals que abandonaven el realisme i el naturalisme, i s'acollien a l'ideari del [simbolisme](#). El contacte i la vivència personals d'aquests entorns artístics parisencs van influir, sens dubte, en les propostes culturals que Rusiñol va desenvolupar a Catalunya com a màxim exponent del que es va anomenar Modernisme.

Rusiñol va poder també rebre l'impacte dels darrers anys de vitalitat del moviment cultural català conegut com a Renaixença. Aquest moviment sobrepassava l'àmbit cultural i tenia alhora una dimensió política. El final del segle XIX i principis del XX van ser convulsos a Espanya, que va perdre les darreres [colònies](#) a ultramar i veia com s'esfumava un passat que les elits consideraven gloriós. I a Catalunya es feien presents amb força els moviments obrers i els [sindicats](#) que els representaven i que feien sentir la seva veu i la seva força amb oposició a les condicions de treball que els imposava l'ordre social i econòmic vigent. L'encaix de Catalunya a Espanya era motiu de propostes de diferent sentit i de tensió i desacords polítics i socials. El context social i polític era inestable i incert. Un dels fets històrics que il·lustra aquest període és el que s'ha conegut com [Setmana Tràgica](#), de 1909. Posteriorment, l'esclat de la [Primer Guerra Mundial](#) (1914) el naixement de la [Mancomunitat de Catalunya](#) (1914), el període europeu d'entre guerres, la [dictadura de Primo de Rivera](#), el [crack econòmic de 1929](#)..., entre altres fets remarcables històricament, van ser escenari de la vida de l'autor.

Les preocupacions que són reflectides en l'obra de Rusiñol tenen més a veure, però, amb la llibertat personal i les opcions de vida per damunt dels convencionalismes socials i l'estretor de mires d'una tradició burgesa conservadora, materialista i immobiliària. La convivència entre art i societat és una de les qüestions que sovint és a la base dels seus textos. La rivalitat sorgida amb els noucentistes i, concretament, amb Eugeni d'Ors, va ser també un element de confrontació que posava de costat dues idees de l'art i, per extensió, de la cultura. El modernisme militant de Santiago Rusiñol, doncs, va rebre la crítica i l'oposició ideològica del noucentisme i els seus representants. El Cau Ferrat, a Sitges, va ser centre d'activisme cultural fins a la mort de l'autor, que va deixar al municipi com a llegat aquest edifici, convertit a partir d'aleshores en museu.

- **Activitats d'aprenentatge**

BAT 15. Llegiu els tres primers fragments del text anterior (*El món on va viure Santiago Rusiñol*) i debateu a classe si veieu paral·lelisme entre les circumstàncies personals de Santiago Rusiñol i el conflicte que a la sinopsi de *L'alegria que passa* s'anuncia entre el Joan i el seu pare, l'alcalde.

G

ESO 16. Llegeix el primer fragment del text anterior (*El món on va viure Santiago Rusiñol*). Allà es diu que Rusiñol pertanyia a una família d'industrials del tèxtil i que, per tant, era membre d'una classe social acomodada. Com definiries la posició de la teva família? Creus que aquesta posició condiona de manera molt determinant la teva vida? Per què?

ESO **BAT** 17. En l'època de Santiago Rusiñol, París era la capital cultural d'Europa i referència artística mundial. Per això París tenia un atractiu especial per a artistes com Rusiñol. Quina és la ciutat del món que t'atreu més? Per què? T'agradaria viure-hi o, si més no, passar-hi una temporada? Parla'n amb els teus companys de classe.

G

18. Durant uns quants anys, Santiago Rusiñol va alternar estades a París amb la vida a Barcelona. A Rusiñol, a més, li agradava força viatjar. Tu et consideres viatger, com Rusiñol, o més aviat sedentari? Explica la teva resposta.

19. Al penúltim fragment del text anterior (*El món on va viure Santiago Rusiñol*) es parla de fets històrics importants que es van esdevenir al llarg de la vida de Santiago Rusiñol. Quins fets destacaries tu d'entre els que saps que han succeït des que tu vas néixer?

G 20. A Santiago Rusiñol l'amoïnava la definició del paper social que ha de tenir l'art. Debateu a classe aquesta qüestió. L'art (el teatre, el cine, la música, la literatura, la pintura...) ha de ser bàsicament entreteniment, només, o ha d'aspirar a altres finalitats? L'art és i ha de ser només bellesa? L'art ha d'emocionar-nos? L'art ha de ser denúncia? Com a espectador o usuari, quines activitats culturals freqüentes? Al teatre, hi vas sovint?...

3.3. El context artístic d'aquesta representació

- Alguns comentaris sobre el muntatge de l'obra

La dramaturgia

En consonància amb l'ideari de Santiago Rusiñol quan es referia a l'art total, a la confluència harmònica d'arts diverses, Dagoll Dagom converteix *L'alegria que passa* en un espectacle musical, on el text original de l'autor és ampliat, actualitzat i enriquit en un llibret fet *ad hoc*, i acompanyat per una coreografia i unes composicions musicals que trenen una proposta multidisciplinària, seguint l'estela de produccions teatrals anteriors d'aquesta companyia com, posem per cas, *Maremar*.

La pista austera i freda del poliesportiu on actua la companyia d'artistes contractada per l'alcalde d'una població rural esdevé un espai per somiar, un espai de joc on tot és possible. Aquest escenari conté la duplicitat de la confrontació entre la grisor quotidiana d'una població espiritualment somorta i la joia i la il·lusió de les aspiracions derivades del somni, dels anhels de felicitat de qui no es conforma amb les rutines preestablertes.

El text i la direcció

Els dos mons contraposats del "poble gris" i "la companyia d'artistes en gira" són representats "només" per nou actors i actrius. Nou intèrprets es multipliquen, doncs, dalt l'escenari i donen vida als personatges integrants dels dos àmbits en contacte. La posada en escena ha ideat canvis de naturalesa senzilla perquè l'espectador pugui entendre la dualitat d'interpretacions de cada actor. Tal com assenyala Marc Rosich, autor del llibret de l'obra: "Com a frontissa d'aquests dos mons i puntal d'aquesta idea dramaturgic, tenim els papers antagònics del Clown i l'Alcalde, interpretats per la mateixa actriu, dos personatges que malgrat que sembli que no es poden trobar, al final s'encararan l'un a l'altre".

Quant al llenguatge emprat en l'obra, s'ha mirat de trobar un punt mig entre el registre propi de la tradició i el que correspondria a l'actualitat, tasca no exempta de certa dificultat. Del text original de Rusiñol s'han aprofitat, per a la nova reescriptura dels personatges, aquells fragments i expressions que semblaven menys anacrònics. Paral·lelament, els textos nous escrits de soca-rel, tot i ser clarament tractats segons un model de llengua contemporani, s'han elaborat de manera que es conjuguin harmònicament amb els provinents de l'obra originària. Tot plegat forma un cos textual cohesionat i estilísticament coherent que atorga a la proposta teatral un caràcter absolutament actual i que acostava el contingut de l'obra a la sensibilitat i els interessos del públic a qui ara es dirigeix.

La posada en escena comporta, d'altra banda, trobar un equilibri entre les diferents arts combinades en l'espectacle. Les escenes parlades, la presència musical i els moviments dansaires que exigeix la coreografia dissenyada han d'articular-se en una representació compacta, tot evitant la fragmentació dels elements escènics. Aquesta pretesa harmonia pluridisciplinària demana actors que cantin i ballin, cantants que sàpiguen ballar i actuar, i ballarins que actuïn i cantin. I per aconseguir-ho, cal a més el treball essencial dels tècnics que no apareixen en escena, com són els escenògrafs, els encarregats del vestuari i els responsables del so i de la luminotècnia.

En definitiva, *L'alegria que passa* de Dagoll Dagom és un espectacle musical creativament ambiciós, que va més enllà de la idea dramàtica de Rusiñol sense trair-ne els trets d'identitat més essencials.

La música

La música té una presència constant a l'espectacle, en marca el ritme narratiu i vertebrava els elements de la posada en escena. En la línia dels musicals de nova creació, les cançons tenen un deix i una sonoritat moderns; la música és també una banda sonora que acompanya el desenvolupament de tota la funció.

Els actors i actrius són intèrprets musicals, perquè canten i ballen, i alguns fins i tot toquen instruments. La música, doncs, impregna la representació des de dins, com un element que enrobusteix la capacitat expressiva dels personatges.

La música que vesteix i identifica la realitat del "poble gris" es mou en els paràmetres de la sonoritat electrònica, sintètica, mentre que l'àmbit de la companyia d'artistes s'aixopluga en una sonoritat de caràcter més acústic, més viu, més brillant.

El moviment. La coreografia

En la posada en escena de l'obra, el moviment dels actors té una doble dimensió:

- la dels moviments que configuren la coreografia dels moments essencialment musicals,
- la corporalitat de les escenes teatrals sense ball.

També el moviment marca la dualitat dels dos mons representats: el "poble gris" i "la companyia d'artistes". L'opció coral, els bucles, evocuen la rutina, el ramat, l'estancament, el treball en cadena a la fàbrica o la feina al camp, la monotonia de la vida local. Per contra, el relleu dels moviments individuals, personals, denoten la idea d'una vida emocionant, intensa, trepidant, vinculada a les il·lusions i els impulsos visceralment. El contrast d'ambdues

coreografies evidencia les diferències entre les dues realitats exposades, el xoc de dues concepcions existencials contraposades. L'alternança d'uns i altres moviments fa que es reforcin mútuament com a exponents dels respectius "modus vivendi".

Els ocells, molt presents en tota la peça, són un element simbòlic que subratllen els dos mons en escena: els "ocells de fang", de gàbia i niu, si ens referim als personatges del poble; els "ocells de pas", amants del vol i de la llibertat, quan parlem de la vida dels artistes itinerants.

La proposta de moviments té un ventall d'execució molt ampli, que va des d'opcions realistes fins a d'altres de plenament abstractes, i es basa en llenguatges corporals ben diversos, com ara l'acrobàcia, el *breakdance*, el [hip-hop](#), la [dansa contemporània](#) i el [teatre físic](#).

- **Activitats d'aprenentatge**

ESO 21. Marca la resposta que et sembli correcta. Consulta el diccionari, si et cal.

- Entenem per "dramatúrgia":

Obres de teatre escrites en l'antiguitat grecollatina.

Conjunt de treballs encaminats a convertir un text, dramàtic o no, en espectacle teatral.

Obres de teatre que no són ni comèdies ni tragèdies, sinó drames purament.

ESO BAT 22. Llegeix el primer fragment sobre la dramatúrgia, de la pàgina 14. Per què es diu que *L'alegria que passa* és una proposta teatral multidisciplinària?

BAT 23. La "companyia d'artistes" representats en l'obra figura que actua en un poliesportiu municipal i no pas pròpiament en un teatre o un auditori. Saps si es tracta d'una situació habitual en localitats petites? Quin significat pot tenir en l'obra aquest espai escènic? Explica les respostes.

ESO BAT 24. El repartiment de papers de l'obra es fa entre nou actors i actrius. Els personatges que representen són també només nou? A la pàgina 124, el fragment que parla sobre "el text i la direcció" ho explica.

G 25. Els actors i actrius, a més d'interpretar el text teatral, canten, ballen i fins i tot, alguns, toquen instruments. Diries que són polifacètics? Explica la resposta i parleu-ne a classe amb els companys.

G 26. *L'alegria que passa* s'ha plantejat com un espectacle musical que conjuga interpretació teatral, música i dansa. Quins altres musicals recordes haver vist? Què en penses, dels musicals? Parleu-ne amb els companys de classe i compartiu les vostres opinions.

27. Els ocells són un element simbòlic molt presents al llarg de l'obra, especialment a través de la coreografia:

Ocells de fang: els personatges del poble.

Ocells de pas: els membres de la companyia d'artistes.

A més, *Ocells de fang* i *Ocells de pas* són els títols de dues obres de Santiago Rusiñol, en les quals s'ha inspirat també el text del llibret d'aquesta funció teatral.

Si haguessis d'escollir entre uns ocells o els altres, amb quins dels dos et sentiries representat? Per què?

ESO

BAT

28. Havent llegit la sinopsi de l'obra, us sembla encertat el títol *L'alegria que passa*?

Parleu-ne a classe. Per alguna raó se us acut algun altre títol que considereu més suggestiu, més comercial, més comunicatiu...? Expliqueu les respostes.

G

3.4. Punts d'atenció per entendre millor l'obra

Et suggerim que tinguis presents aquestes qüestions abans de veure la funció teatral, per tal d'entendre-la millor i gaudir-ne plenament:

- ✓ *L'alegria que passa* és una versió radicalment actual de l'obra homònima de Santiago Rusiñol. És, per tant, una proposta teatral absolutament vigent.
- ✓ Es tracta d'un espectacle musical que combina interpretació teatral, música i dansa.
- ✓ La música i els moviments dels actors en escena —la coreografia— no són guarniments teatrals secundaris. Són peces clau que comuniquen eficientment el conflicte abordat per l'obra.
- ✓ L'obra posa de costat dues maneres de viure, dos mons que entren en contacte a través de la presència d'una companyia d'artistes que prepara la seva actuació en la pista poliesportiva d'un poble.
- ✓ Nou actors i actrius interpreten cada un més d'un personatge: els que formen part del poble i els que pertanyen a la companyia d'artistes.
- ✓ Els "ocells de fang" i els "ocells de pas" són els símbols de les dues maneres de viure tractades.
- ✓ L'enamorament sobtat de dos personatges, el Joan i la Zaira, posa de manifest els dos mons representants per l'un i l'altra.
- ✓ El Joan i la Zaira tenen en comú la insatisfacció amb les vides que porten. El Joan està sotmès al seu pare, l'alcalde. La Zaira pateix els maltractaments del Puck, un membre de la companyia d'artistes.
- ✓ L'alcalde personalitza l'ordre social i econòmic establert, el poder sobre les vides i els anhels apagats dels habitants del poble.
- ✓ El Clown, el líder de la companyia d'artistes, representa una actitud de resignació, de renúncia, de conformisme amb el món que els ha tocat viure.

4. Propostes de treball posteriors a la funció de teatre

4.1. Activitats sobre el contingut literal de l'obra

ESO

29. Marca, en cada cas, la resposta correcta:

- **Es parla de "Poble Gris" per...**

- ...la contaminació que l'envolta.
- ...la manca d'il·lusions i l'excés de feina que fa que tots portin vides grises.
- ...el color predominant en la façana de les cases.

- **El Joan, el fill de l'alcalde, ha estat un any fora del poble...**

- ...estudiant, veient món.
- ...de vacances.
- ...de retir.

- **En la seva estada a la ciutat, el Joan...**

- ...no va veure mai actuar L'Arca del Talent.
- ...va veure moltes vegades actuar L'Arca del Talent.
- ...només va veure una vegada la Zaira actuant en solitari.

- **Què vol prometre l'alcalde als habitants del Poble Gris en el seu discurs al poliesportiu?**

- Restaurar definitivament el teatre municipal.
- Convocar eleccions municipals ben aviat.
- Obsequiar els conciutadans amb l'alegria de l'espectacle de L'Arca del Talent.

- **Què representa Nil?**

- El rondinaire que no està mai content es faci el que es faci.
- La lluita del poble per alliberar-se de l'explotació laboral.
- El baliga-balaga del poble.

- **Qui és el Clown?**

- El líder de la companyia d'artistes.
- Un ciutadà amic de l'alcalde.
- Un personatge corrent del poble.

• **A quin palau ha d'actuar la companyia d'artistes?**

- Al palau de l'alcalde.
- Al palau que té el ric del poble.
- Al Palau Municipal d'Esports.

• **La Zaira i el Puck...**

- ...viuen una dolça història d'amor romàntic.
- ...tenen una relació que en podríem dir tòxica.
- ...mantenen una relació estrictament professional molt respectuosa.

• **Qui ha d'assistir a la funció de L'Arca del Talent?**

- Els que aquell dia tenen festa a la fàbrica.
- Només els que puguin pagar-se l'entrada.
- Els treballadors de la fàbrica, és a dir, tot el poble.

• **El Puck vol convèncer la Lina...**

- ...perquè es dediqui a ser cantant.
- ...perquè es casi ben aviat amb el Joan.
- ...perquè faci un duet amb la Zaira.

• **La Zaira...**

- ...està molt satisfeta amb la vida d'artista que porta.
- ...se sent infeliç amb la vida que porta.
- ...aspira a triomfar i que el Puck la respecti.

• **El Nil, personatge del Poble Gris, ...**

- ...és un fidel seguidor de l'alcalde.
- ...és combatiu i crític amb el poder amb què l'alcalde ha sotmès la gent del poble.
- ...és un personatge resignat amb la vida que li ha tocat viure.

• **Al final de l'espectacle musical, a l'alcalde se li ha acudit...**

- ...convidar els artistes a sopar a casa seva.
- ...anunciar que es presenta com a candidat a les eleccions municipals.
- ...anunciar el casament del Joan i la Lina.

• **Quin és el somni desitjat del Joan i la Zaira?**

- Romandre per sempre més al Poble Gris.
- La realitat no els permet somiar: renunciem a tenir somnis.
- Fugir junts.

- **Què simbolitzen els ocells?**

- Els ocells de fang són els del Poble Gris; els ocells de pas són els artistes.
- Els ocells de fang són els artistes; els ocells de pas són els del Poble Gris.
- Els ocells són sempre símbol de llibertat.

- **Com reacciona la Lina quan descobreix l'enamorament del Joan i la Zaira?**

- Es resigna i es posa a plorar.
- Es proposa deixar de ser la noia "correcta".
- Vol convèncer el Joan perquè canviï d'opinió.

- **Per què preparen les maletes el Joan i la Zaira?**

- Volen declarar el seu amor públicament i marxar.
- El Joan vol acompanyar la Zaira i el Puck.
- Volen fugir plegats abans que acabi la funció.

- **Què fa el Joan davant la pressió del seu pare, l'alcalde?**

- Desisteix de fugir amb la Zaira.
- Se'n va amb la Zaira igualment.
- Ajorna la marxa amb la Zaira fins un altre dia.

- **Qui defensa la Zaira quan el Puck, enrabiat, la vol agredir?**

- El Joan.
- La Lina.
- L'alcalde.

- **Què fa la Lina finalment?**

- Es reconcilia amb el Joan.
- Se'n va amb el Clown i la companyia d'artistes.
- Se'n va del Poble Gris, del Joan i de la vida que ha dut fins ara.

30. Relaciona cada personatge amb el text que li correspon:

JOAN

ZAIRA

LINA

PUCK

ALCALDE

NIL

CLOWN

▪ Què fas aquí plorant? Ets patètica. Vinga. Eeeeh. Para de plorar. Carinyo. Saps que no t'hauria fet mal. Que no t'anava a pegar de debò. No, davant de tothom. Carinyo... Em pots dir per què collons plores ara?

▪ Lliures, dius? Mira, nano... Sempre hi ha d'haver algú que aixequi fàbriques. Si no fos per mi, si no fos per la fàbrica que dona vida a tot el poble, vosaltres no existiríeu, ni respiraríeu. Tot seria negra nit. Ja us va bé no ser lliures.

▪ Als meus espectacles, no he deixat mai que ningú m'hi fiqui mà. Seria el primer cop... que algú m'hi fica mà. En vol ser el primer?

▪ Et penses que podem tornar a la casella de sortida com si no hagués passat res? Han passat coses. Han passat. I quan passen, un se n'ha de responsabilitzar. No es pot quedar de braços plegats, a esperar que les coses s'arreglin per si soles. Que s'arreglin per la inèrcia. No. S'ha acabat, Joan. S'ha acabat.

▪ Encara no has entès quina és la meva funció aquí? La meva funció no és anar-me'n. La meva funció és quedar-me aquí. Algú s'ha de quedar despert aquí. Per seguir intentant que els altres despertin. Amb una que desperti no n'hi ha prou.

▪ Jo? Jo només somio a quedar-me allà on trobi algú que vulgui despertar-se abraçada a mi... I així un matí, i un altre matí, i un altre...

▪ I jo només voldria seguir-te terres enllà. Veure passar el món rodant sota els nostres peus...

4.2. Activitats entorn del text, l'escenografia, la música i el moviment

ESO

BAT

31. Parlar de Poble Gris i de L'Arca del Talent —el nom de la companyia d'artistes— et sembla que són termes temàticament descriptius? Per què?

G

32. Aquest és un fragment d'una conversa entre el Joan i la Zaira:

ZAIRA: Què vols? Què mires?

JOAN: No puc evitar-ho. Tot el dia que et miro, i com més et miro, més m'inspires...

ZAIRA: Què?

JOAN: Una estranya simpatia.

ZAIRA: Estàs dient que em trobes "simpàtica"?

JOAN: La paraula no és simpatia... És més que simpatia. És... és... Si ara m'atreveixo a picar a la teva porta...

ZAIRA: Quina porta? A aquests camerinos no hi ha portes...

JOAN: És una manera de dir.

ZAIRA: Ja. Una metàfora.

JOAN: Si m'he atrevit a entrar, a abordar-te així...

ZAIRA: Així al final m'estàs abordant? ...

JOAN: M'has despertat coses que pensava que no... que estaven...

ZAIRA: Que estaven què?

JOAN: Et miro i és com si veiés passar un ocell volant, però que no sé cap a on senyala.

ZAIRA: I vols saber cap a on senyala? No tots els homes que em trobo tenen tant de tacte quan s'apropen a mi. I me n'he trobat uns quants, que m'han tirat la canya i m'han dit que soc... "simpàtica". M'ho han dit preguntant-me. I també amenaçant-me. M'ho han dit amb els ulls encesos. I fins i tot ensenyant-me diners. Tu mires diferent.

JOAN: L'any que vaig passar a la ciutat et vaig veure actuar un parell de cops i/

ZAIRA: Em pensava que havien sigut tres!

JOAN: Dos, tres... Això és el que li vaig dir a la Lina.

ZAIRA: Ahà...

JOAN: Però, en veritat, en van ser molts. Molts més. I des del primer cop, veient-te des d'una butaca, a les darreres files, ja em vas provocar... una fortíssima impressió...

ZAIRA: Llavors ja et vaig caure "simpàtica"?

JOAN: Ja t'he dit que no estic parlant de simpatia només. No riguis. No et riguis de mi. Jo no estic jugant...

ZAIRA: Jo ara tampoc. Ja no.

JOAN: I cada cop que et veia, et veia allà... tu, sota el focus... i tota aquella tristesa... i tota aquella emoció tan sentida... i tota aquella alegria brutal que em produïa el veure't...

En les converses entre els personatges hi trobem ironies, metàfores, comparacions, expressions amb doble sentit... i també insults, ocasionalment. Creieu que els registres lingüístics, les maneres de parlar dels personatges, es corresponen amb el seu caràcter, el seu paper? Observeu diferències entre la parla dels membres de la

companyia d'artistes i la gent del Poble Gris? Poseu en comú a classe les vostres opinions al respecte.

ESO

33. Fes una mica de memòria, pensa i digues de tots els personatges quin et sembla que és el més malparlat. Raona la resposta.

ESO

BAT

34. Nil, el noi del Poble Gris que sovint s'encara amb l'alcalde i el critica, és el primer personatge a aparèixer en escena. Fa una presentació del Poble Gris a ritme de rap:

G

*BENVINGUTS AL MEU POBLE, POBLE GRIS,
POBLE RANDOM, COM QUALSEVOL ALTRE,
UN DE TANTS I TANTS POBLES, POBLES HABITATS,
PERÒ POC HABITABLES, I QUE INEVITABLEMENT,
ATRAPATS ENTRE QUATRE CARRETERES,
PORTEN UNA VIDA SENSE LLUSTRE NI RASTRE, ...
NI RASTRE... DE RES DESTACABLE, I QUE INEVITABLEMENT,
PER EXCÉS D'ATUR, PER EXCÉS DE FEINA,
HAN PERDUT EL TREN, EL TREN DEL MOMENT,
I UNA FONDA APATIA ELS ADORM I ELS FRENA.*

Penseu que l'escenografia, amb una pista poliesportiva i el ritme de rap són ingredients que ajuden a comunicar el missatge de benvinguda del Nil com a text inicial de l'obra. Parleu-ne a classe.

G

35. La música que acompanya la gent del Poble Gris és de sonoritat electrònica, sintètica. La dels personatges de la companyia d'artistes és més "acústica, viva i brillant", en paraules d'Andreu Gallén, el compositor. Penseu que aquesta caracterització musical s'adiu amb el perfil dels dos entorns de personatges representats? Expliqueu i contrasteu en grup les vostres respostes.

G

36. Els moviments, la coreografia, dels actors en escena marca també els dos grups de personatges: els del Poble Gris i els membres de la companyia d'artistes. Sabríeu definir la caracterització dels moviments propis d'un grup i la de l'altre? Mireu de trobar col·lectivament la millor manera d'explicar-ho.

BAT

37. La coreografia, dissenyada per Ariadna Peya, alterna el *breakdance*, el *hip-hop*, la dansa contemporània i el teatre físic. Sabries explicar les característiques més rellevants d'aquests llenguatges corporals?

38. Si haguessis de participar com actor o actriu en aquesta obra, quin d'aquests personatges t'agradaria representar? Explica la resposta.

JOAN	ZAIRA	LINA	PUCK
ALCALDE	NIL	CLOWN	ANTON

39. De l'1 al 10, valora l'aportació de les cançons i la música a l'espectacle:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Pots recordar quina cançó t'ha atret o interessat més?

40. Si haguessis de destacar l'actuació d'algun dels actors o actrius, quin escolliries? Explica per què?

G 41. El final de l'obra, el desenllaç, et sembla previsible? Parleu-ne a classe.

4.3. Activitats sobre el contingut temàtic de l'obra

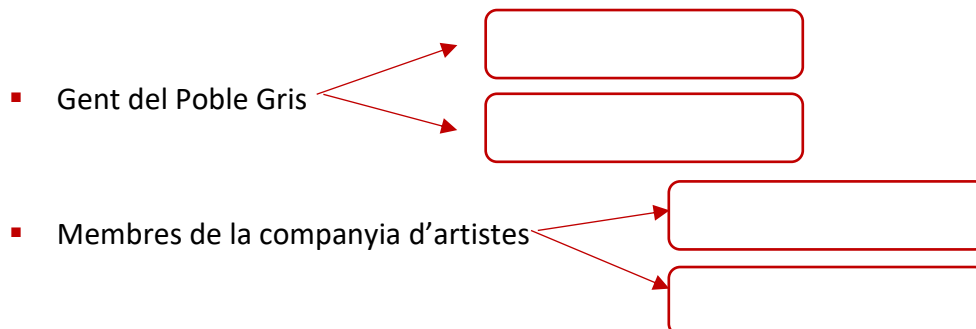
ESO 42. El Joan, què diries que és , un "ocell de fang" o un "ocell de pas"? Raona la resposta.

ESO BAT 43. El Joan i la Zaira fan volar coloms? Per què?

G 44. Els habitants del Poble Gris, penseu que estan adormits i sotmesos materialment i anímicament? Expliqueu-ho oralment a classe.

ESO 45. Feu servir els adjectius següents per a etiquetar els dos col·lectius:

G	Resignats	Responsables	Lliures	Assenyats
---	-----------	--------------	---------	-----------

Podeu col·locar un mateix adjectiu dues vegades.

Expliqueu i compareu els vostres etiquetatges.

BAT 46. L'art ha de redimir la humanitat cega i alienada? Per què?

G

ESO **BAT** 47. Llegiu i recordeu aquesta intervenció del Puck:

G

Així és veritat! (A Zaira.) Te n'anaves a anar amb aquest? Però tu què t'has cregut? Una cosa és que, a cada ciutat, busquem noves víctimes i juguem al nostre joc... i una altra cosa molt diferent és que tu juguis amb mi. No deixaré que juguis amb mi. No permetré que... Per molt que vagis fent-te la puta aquí i allà, jo sé que ets meva... (A l'alcalde) I sí, li he dit puta... perquè jo li puc dir puta tant com vulgui... (A Zaira.) I et dic puta... i qui et surt a defensar? Aquest mitja merda? Mira com calla. Mira'l. Perquè sap que tu ets meva. I em deus la vida.

Com definiríeu la conducta i el pensament del Puck? Us sembla que es tracta d'una manera d'entendre les relacions sentimentals molt infreqüent? Parleu-ne a classe i exposeu les vostres percepcions al respecte.

G

48. Com valoreu l' enamorament sobtat de la Zaira i el Joan? Existeix l'amor a primera vista? El festeig del Joan i la Zaira és només un foc d'encenalls o bé és un amor autèntic frustrat per la pressió i opressió de l'entorn? Compartiu-ne les vostres opinions a classe.

G

49. Diríeu que l'alcalde, si més no a l'inici de l'obra, és un home feliç? Expliqueu la resposta. Què és per vosaltres la felicitat?

50. Organitzeu-vos en grups de treball de quatre. Mireu d'acordar a cada grup un qualificatiu que defineix de manera prou significativa la personalitat de cada un dels següents personatges:

JOAN

ZAIRA

PUCK

ALCALDE

LINA

NIL

Posteriorment, poseu en comú a la classe els qualificatius pensats per cada un dels grups.

51. El paper del Nil és, en certa manera, el de l'esperó de la consciència? A les acaballes de l'obra, el Nil diu:

Encara no has entès quina és la meva funció aquí? La meva funció no és anar-me'n. La meva funció és quedar-me aquí. Algú s'ha de quedar despert aquí. Per seguir intentant que els altres despertin.

BAT 52. Com definiríes l'actitud vital del Clown?

G 53. Us sembla acceptable la finalitat real de l'alcalde a l'hora de contractar la companyia d'artistes? Per què?

G 54. La Lina us inspira compassió, admiració, menyspreu, indiferència...? Expliqueu les vostres respostes.

5. Annexos

5.1. Objectius d'aprenentatge

- Copsar el valor creatiu d'un espectacle musical que integra disciplines artístiques diverses.
- Entendre i saber explicar oralment la temàtica central de l'obra.
- Valorar el treball polifacètic d'actors i actrius.
- Comprendre el caràcter metafòric i el sentit figurat d'expressions diverses.
- Promoure la reflexió i el pensament crític.
- Valorar la música, la coreografia i l'escenografia com a elements que atorguen capacitat de comunicació textual i emocional als espectadors.
- Aproximar el públic jove a una experiència teatral i contribuir al sorgiment i consolidació del seu interès per la cultura.
- Gaudir d'un espectacle en directe i fomentar entre el jovent el gust pel teatre.

5.2. Sabers

- Comprensió del text teatral.
- Lectura dramatitzada de fragments de l'obra de teatre.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais, tractament de les formes verbals i adequació del registre dels textos orals, escrits o audiovisuals a les funcions comunicatives.
- Interès per la capacitat d'expressió oral i la lectura dramatitzada.
- Foment del treball operatiu en grup.
- Aprofundiment en el coneixement de recursos estilístics com ara la metàfora, el sentit figurat, la comparació, la ironia, l'humor...
- Acostament a la figura i obra de Santiago Rusiñol.
- Participació en els debats al voltant de l'obra de teatre o d'alguns aspectes concrets que s'hi relacionen.
- Coneixement de les particularitats del text argumentatiu oral.
- Respecte pel torn de paraula en els debats i foment de l'escolta activa.

5.3. Taules sobre les competències clau treballades

COMPETÈNCIES CLAU

PROPOSTES DE TREBALL ANTERIORS A LA FUNCIO DE TEATRE

ACTIVITATS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
<i>Competència en comunicació lingüística</i>																												
<i>Competència plurilingüe</i>																												
<i>Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria</i>																												
<i>Competència digital</i>																												
<i>Competència personal, social i d'aprendre a aprendre</i>																												
<i>Competència ciutadana</i>																												
<i>Competència emprenedora</i>																												
<i>Competència en consciència i expressió culturals</i>																												

COMPETÈNCIES CLAU EDUCATIVES

PROPOSTES DE TREBALL POSTERIOR A LA FUNCIO DE TEATRE

ACTIVITATS	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	
<i>Competència en comunicació lingüística</i>																											
<i>Competència plurilingüe</i>																											
<i>Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria</i>																											
<i>Competència digital</i>																											
<i>Competència personal, social i d'aprendre a aprendre</i>																											
<i>Competència ciutadana</i>																											
<i>Competència emprenedora</i>																											
<i>Competència en consciència i expressió culturals</i>																											

5.5. Webgrafia

- Modernisme:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/modernisme>

- Simbolisme:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/simbolisme>

- Noucentisme:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/noucentisme>

- Colònies:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/colonitzacio-0>

- Sindicalisme:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/sindicalisme>

- Setmana Tràgica:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/la-setmana-tragica>

- Primera Guerra Mundial:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/primera-guerra-mundial>

- Mancomunitat de Catalunya:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/mancomunitat-de-catalunya>

- Dictadura de Primo de Rivera:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/dictadura-de-primo-de-rivera>

- El crack econòmic del 29:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/gran-depressio>

- Hip-hop:
 - <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/hip-hop>

- Dansa contemporània:
 - <https://educaciodigital.cat/iocbatx/moodle/mod/book/view.php?id=10432&chapterid=7286>

- Teatre físic:
 - <https://www.escolateatre.com/el-teatre-es-fisic-per-naturalesa/>

- El Poble Gris:
 - <https://edicions1984.cat/cataleg/el-poble-gris/>

- Ocells de pas:
 - <https://bromera.com/educacio/els-nostres-autors/2802-ocells-de-pas-i-altres-proses-9788415390602.html>

- Aucells de fang:
 - <https://www.elbouilamula.cat/2013/07/aucells-de-fang.html>

- Oracions:
 - <https://edicions1984.cat/cataleg/oracions/>